

دانشکده علوم توانبخشی

طرح دوره مبانی آسیب شناسی گفتار و زبان

عنوان درس: مبانی آسیب شناسی گفتار و زبان

مخاطبان: دانشجویان ترم اول کارشناسی گفتار درمانی

مدرس: دکتر امیر شیبانی

نیمسال تحصیلی: ۱-۰۵-۰۴

تعداد و نوع واحد (یا سهم استاد از واحد): ۲ واحد - نظری

پیش نیاز یا هم نیاز: ندارد

زمان ارائه درس: شنبه - ۱۴ - ۱۶

زمان پاسخگویی: دوشنبه ۸ - ۱۰

هدف کلی درس آشنایی دانشجویان با آسیب شنایی گفتار و زبان بر مبنای مفاهیم اساسی برقراری ارتباط و مهارتهای ارتباطی کلامی

اهداف کلی جلسات (رئوس مطالب نظری):

- ۱- تعریف اجزای ارتباطی و انواع راههای برقراری ارتباط
- ۲- تعریف شناخت، زبان و گفتار
- ۳- تعریف سطوح زبانی (ساختار، معنا و کاربرد)
- ۴- آشنایی مقدماتی با آناتومی و فیزیولوژی گفتار و زبان
- ۵- آشنایی با دستگاه تولید گفتار (تنفس، آواسازی، تشدید، تلفظ و آهنگ)
- ۶- یادگیری نقش حس ها در فراگیری گفتار و زبان
- ۷- مروری بر علت شناسی و طبقه بندی اختلالات گفتار و زبان
- ۸- تیم توانبخشی و تخصص های مربوط به ارزیابی و درمان اختلالات گفتار و زبان
- ۹- آشنایی با هویت حرفه ای (محتوی و عملکرد آسیب شناس گفتار و زبان)
- ۱۰- دانش، مهارت و وظایف آسیب شناسان گفتار و زبان در غربالگری و پیشگیری، تشخیص و درمان اختلالات کلامی
- ۱۱- آشنایی با فعالیتهای بالینی - تخصصی و مسئولیت های حرفه ای
- ۱۲- جایگاه آسیب شناس گفتار و زبان در نظام بهداشتی درمانی کشور و مراکز اشتغال مربوطه

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱- هدف کلی جلسه اول:

دانشجو تعاریف اجزای ارتباطی و انواع راههای برقراری ارتباط را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- تعاریف ارتباط را بشناسد
- راههای ارتباط غیر کلامی را یاد بگیرد
- راههای ارتباط کلامی را یاد بگیرد
- اجزای ارتباط کلامی و غیر کلامی را بداند

۲- هدف کلی جلسه دوم:

دانشجو تعاریف و مفاهیم شناخت، زبان و گفتار را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- مفاهیم و تعاریف گفتار و جایگاه آن در فرایند ارتباط را یاد بگیرد
- با مفاهیم سیستم زبانی و نقش آن در ارتباط آشنا شود
- تعاریف شناخت و اثرات آن در نظام ارتباطی را بشناسد
- با ارتباط گفتار و زبان و ساخت آشنا شود

۳- هدف کلی جلسه سوم:

دانشجو سطوح زبانی را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- نقش و سطح معنایی زبان را یاد بگیرد
- نقش و سطح ساختاری زبانی را بشناسد
- با نقش و سطح کاربردی زبان آشنا شود

۴- هدف کلی جلسه چهارم:

دانشجو مراحل متوالی زیرمجموعه‌ی تولید گفتار با اندامهای تولید کننده آن را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با نقش سیستم تنفسی برای گفتار آشنا شود
- نحوه تولید صدا در حنجره و تشدید اصوات در حفره دهانی و بینی را بداند
- چگونگی تلفظ حروف و کلمات را بشناسد
- با جریان روانی کلامی آشنا بشود

۵- هدف کلی جلسه پنجم:

دانشجو به صورت مقدماتی و در حد نیاز این درس آناتومی و فیزیولوژی درک و بیان زبانی را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با آناتومی و فیزیولوژی اندامهای درکی و بیانی زبان آشنا شود
- نوروآناتومی زیرساخت های درکی و بیانی زبانی را بشناسد
- با نورو فیزیولوژی دستگاه زبانی درکی و بیانی آشنا شود
- فرایند زبان درکی و بیانی را یاد بگیرد

۶- هدف کلی جلسه ششم:

دانشجو انواع حس های دخیل در درک و بیان گفتار و نقش آنها را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- نقش حس شنوایی را در فرایند درک و تولید گفتار یاد بگیرد
- با حواس دهانی دخیل در درک و تولید گفتار آشنا شود
- حس ادراک فضا شناختی دهانی را در ارتباط با جایگاه تلفظ حروف و آواها بشناسد

۷- هدف کلی جلسه هفتم:

دانشجو انواع اختلالات رشدی و اکتسابی گفتار و زبان را همراه با اتیولوژی آنها یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- تفاوت بیماریها و اختلالات را یاد بگیرد
- انواع اختلالات رشدی و اکتسابی گفتار را با علت شناسی آنها بشناسد
- انواع اختلالات رشدی و اکتسابی زبانی را با علت شناسی آنها بشناسد

۸- هدف کلی جلسه هشتم:

آزمون میان ترم

۹- هدف کلی جلسه نهم:

دانشجو تیم توانبخشی و تخصص های مرتبط با ارزیابی و درمان اختلالات گفتار و زبان را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با انواع تیم های تخصصی که آسیب شناس گفتار و زبان در آن نقش دارند آشنا بشود
- جایگاه آسیب شناس گفتار و زبان را در هریک از تیم های تخصصی بشناسد
- با نقش و جایگاه سایر اعضای هریک از تیم های تخصصی آشنا شود

۱۰- هدف کلی جلسه دهم:

دانشجو هویت حرفه ای یک آسیب شناس گفتار و زبان را یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با چگونگی پیدایش رشته گفتاردرمانی و تاریخچه آن در ایران و جهان آشنا شود

- وضعیت امروزی حرفه گفتاردرمانی را در داخل و خارج کشور بدانند
- شرایط و امکانات لازم برای کار و فعالیت حرفه‌ی گفتاردرمانی را بشناسند

۱۱- هدف کلی جلسه یازدهم:

دانشجو مهارت‌ها و وظایف آسیب شناسان گفتار و زبان را در غربالگری و پیشگیری، تشخیص و درمان اختلالات کلامی یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- برخی از انواع برنامه های جامع غربالگری (که مهارت‌های گفتار و زبان قسمتی از آنها را تشکیل می دهند) را بشناسد
- با برنامه های غربالگری که منحصر به حیطه گفتاردرمانی هستند آشنا شود
- اهمیت دانش و مهارت یک آسیب شناس گفتار و زبان در نحوه پیشگیری از اختلالات مرتبط را یاد بگیرد

۱۲- هدف کلی جلسه دوازدهم:

دانشجو مهارت‌ها و وظایف آسیب شناسان گفتار و زبان را در تشخیص و درمان اختلالات کلامی یاد بگیرد

در پایان دانشجو قادر باشد

- با نقش آسیب شناس گفتار و زبان در کمک به پزشکان در تشخیص برخی بیماریها آشنا شود
- مهارت‌های یک آسیب شناس گفتار و زبان را در تشخیص اختلالات گفتار و زبان یاد بگیرد
- پروسه درمان و توانبخشی اختلالات گفتار و زبان را بشناسد

۱۳- هدف کلی جلسه سیزدهم:

دانشجو با جایگاه آسیب شناس گفتار و زبان در نظام بهداشتی درمانی کشور و مراکز اشتغال مربوطه آشنا شود

در پایان دانشجو قادر باشد

- جایگاه گفتاردرمانی را در نظام خدمات بهداشتی درمانی بدانند و با استقلال حرفه‌ای این حرفه آشنا شود
- با مراکز خصوصی برای اشتغال آسیب شناسان گفتار و زبان آشنا شود
- با مراکز خصوصی برای اشتغال آسیب شناسان گفتار و زبان آشنا شود
- با موانع و محدودیتهای موجود در زمینه اشتغال این حرفه آشنا و نحوه رویارویی با آنها را بیاموزد

۱۴- هدف کلی جلسه چهاردهم:

- آزمون پایان ترم

جدول زمانبندی درس روانشناسی رشد و تکامل

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۰۴/۰۸/۰۳	تعریف اجزای ارتباطی و انواع راههای برقراری ارتباط	دکتر امیر شیانی
۲	۰۴/۰۸/۱۰	تعریف شناخت، زبان و گفتار	دکتر امیر شیانی
۳	۰۴/۰۸/۱۷	تعریف سطوح زبانی (ساختار، معنا و کاربرد)	دکتر امیر شیانی
۴	۰۴/۰۸/۲۴	آشنایی مقدماتی با آناتومی و فیزیولوژی گفتار و زبان	دکتر امیر شیانی
۵	۰۴/۰۹/۰۱	آشنایی با دستگاه تولید گفتار (تنفس، آواسازی، تشدید، تلفظ و آهنگ)	دکتر امیر شیانی
۶	۰۴/۰۹/۰۸	یادگیری نقش حس ها در فراگیری گفتار و زبان	دکتر امیر شیانی
۷	۰۴/۰۹/۱۵	مروری بر علت شناسی و طبقه بندی اختلالات گفتار و زبان	دکتر امیر شیانی
۸	۰۴/۰۹/۲۲	تیم توانبخشی و تخصص های مربوط به ارزیابی و درمان اختلالات گفتار و زبان	دکتر امیر شیانی
۹	۰۴/۰۹/۲۹	آشنایی با هویت حرفه ای (محتوی و عملکرد آسیب شناس گفتار و زبان)	دکتر امیر شیانی
۱۰	۰۴/۱۰/۰۶	دانش، مهارت و وظایف آسیب شناسان گفتار در غربالگری و پیشگیری، تشخیص و درمان	دکتر امیر شیانی
۱۱	۰۴/۱۰/۱۳	آشنایی با فعالیتهای بالینی - تخصصی و مسئولیت های حرفه ای	دکتر امیر شیانی
۱۲	۰۴/۱۰/۱۳	جایگاه آسیب شناس گفتار و زبان در نظام بهداشتی درمانی کشور و مراکز اشتغال مربوطه	دکتر امیر شیانی

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی: تخته وایت بورد، مژیک، رایانه، ویدئو و پروژکتور

سنجش و ارزشیابی :

سنجش و ارزشیابی

ارزشیابی	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
مشارکت فعال	پرسش-پاسخ	۱۵ درصد		
تکلیف کلاسی	گزارش کتبی	۱۵ درصد		
آزمون میان ترم	آزمون تستی	۳۰ درصد		
آزمون پایان ترم	آزمون تستی	۴۰ درصد		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ✓ حضور منظم و مشارکت فعال دانشجو در جلسات درسی
- ✓ شرکت در بحث های گروهی
- ✓ به اشتراک گذاشتن نظرات و دیدگاههای خود با دیگران
- ✓ احترام به نظرات دیگران و نقد فعالانه و منطقی سایر دیدگاهها

منابع :

- درآمدی بر آسیب شناسی زبان، مترجمین زهرا سلیمانی و نوشین ایب. تهران: دانه، آخرین چاپ
- باآشنایی کاربردی با اختلالات گفتار و زبان به همراه لوح فشرده ویژه پزشکان، تیم توانبخشی، خانواده ها و آموزگاران. تهران: پایگاه فرهنگ. آخرین چاپ.
- Plante E., & Beeson P. Communication and communication disorders: a clinical introduction. Pearson education; 2012